

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok — — 4 koruny — hal.
Na pol roka — — 2 " — "
Na štvrt roka — — 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Na koho má hlasovať katolícky ľud?

Kresťanskej ľudovej strany minulosť, prítomnosť a budúcnosť.

Nikdy snáď s tak veľkým hlukom po celej krajine nechystali sa ľudia ku voľbám ako prítomne.

Mnohí behajú po dedinách, kandidujú a odporúčajú sa za ablegátov.

Korteši starého remesla cestujú jednotajne do Budapešti a hľadajú ablegátskych kandidátov s mnoho peňazmi.

V dielňach na zástavy pracujú vo dne v noci.

Politické stránky organizujú sa vo všetkých volebných okresoch.

Srtrana starých liberálov opustila tmavé, splesnelé hroby a v sobotu 19. februára populudni utvorila sa znovu v Budapešti. Zpráchneté mrtvoly liberálov k novému životu kriesi Tisza a Khuen-Héderváry. *Kossuthovci* rozvinuli zástavu v Czegléde a *Justhovci* v Debrecine. *Kresťanská ľudová strana* tiež zároveň pevne organizuje sa vo všetkých volebných okresoch katolíckych.

Kossuthovská strana je strana kalvínska. *Justhovská* strana je pod kepeňom národným, strana liberálna. V *Justhovskej strane* nad to nachodí sa najviac, totiž 17 židov, ako krajinjskych vyslancov. V strane demokratov krajinjskí vyslancovia sú sami židia. Vodcovia socialdemokratov sú zároveň židia. Všetky tieto politické stránky pre kresťanský ľud znamenajú toľko, ako najhroznejšie nešťastie.

Keď sa teda zdravého rozumu a smýšľania volič pýta: na kandidáta z ktorej týchto strán má hlasovať?

Odpovieme mu na to v krátkosti nasledovne:

Katolícki voličia nech hlasujú na svoju stránku, totižto na kresťanskú ľudovú stranu. Tak je, na kresťanskú ľudovú stranu, bo jedine táto politická strana bojuje za to, aby Uhorsko bolo kresťanské a katolícke. Strana liberálov, 48. neodvisliakov a iné túlajú sa medzi ľudom len pred voľbami. Kresťanská ľudová strana ale už od 15. rokov poučuje ľud v shromaždeniach a na písme v novinách, neohrozene bráni a zastáva nadovšetko ubohých malých ľudí pred každým nepriateľom.

Židovské noviny mnoho lžú teraz o rozklade kresťanskj ľudovej strany. Takéto zlomyseľné luhany písat môže len taký, čo nemá všetkých doma a neverí ich len človek mechom udretý.

Husiam sníva sa o kukurici, ošípaným o žaludi a židom o smrti a rozklade kresťanskej ľudovej strany. Tieto sny sú lživé a nevyplnia sa. **Kresťanská ľudová strana stojí skalo-pevne, nezkláti ju žiadna nová strana a není tej moci na svete, ktorej k vôli by sa rozpadla.**

Pomýlení alebo zavedení ľudia najdu sa v každej spoločnosti. Pán Ježiš Kristus mal dvanásť apoštolov a aj medzi týmito našiel sa jeden Judáš. Judášova zrada ale pevných kresťanov nezklátila vo viere, ba oproti s tým väčším oduševnením ponáhľali sa do tábora Krista Pána.

Kresťanská ľudová strana viacej previedla v minulosti, ako ktorákoľvek iná strana politická.

Prítomne zas nevyhnutelne je potrebná. V zápasoch a bojoch budúcnosti ale potreba na kresťanskú ľudovú stranu je ešte väčšia.

Čo previedla kresťanská ľudová strana v minulosti?

Kresťanská ľudová strana zastavila tie vztekľé nápady, akými štát bez náboženstva oboril sa na katolícku cirkev.

Kresťanská ľudová strana bola prvá, ktorá v krajinskom sneme začala nielen spomínať, lež aj brániť a zastupovať záujmy malých ľudí, ako malých hospodárov, remeselníkov a robotníkov.

Kresťanskej ľudovej strany členovia založili po celom Uhorsku spolky katolícke.

Kresťanská ľudová strana začala boj proti úžerníctvu cestou kresťanských spolkov.

Kresťanská ľudová strana zbuktatovala v parlamente korrumpovanú, ľud vyžierajúcu, rakúskym záujmom slúžiacu liberálnu stranu.

Kresťanská ľudová strana bojovala vždy najodhodlanej proti moci židovskej tlače.

Kresťanskej ľudovej strany vyslancovia a spisovatelia neustale pučovali kresťanské občerstvo krajiny o všetkých bežných záležitostiach a vzbudili v ľudu katolícku sebakovedomie.

Keby kresťanskej ľudovej strany nebolo bývalo o všetkých týchto veciach nebolo by ani chýru ani slychu.

Katolícke obyvateľstvo Uhorska preto k večnej povdačnosti zaviazané je kresťanskej ľudovej strane.

Všetko toto vedieť má každý sebakovedomý katolícky občan Uhorska.

Po vidieku vie to ľud v každej dedine a preto s hrdosťou a pyšne priznáva sa ku zástave kresťanskej ľudovej strany.

V prítomnosti ako stojíme s kresťanskou ľudovou stranou?

Katolícky ľud Uhorska má prítomne viacej protivníkov a nepriateľov ako kedykoľvek za predošlých časov. Celá politika Khuenová smeruje len na utlačenie katolíkov. Zplesnelí liberáli vrhajú sa znovu na stolicu. Krčmári, notári, slúžnovci, žandári, gazdovskí úradníci naporad sa chystajú, aby ľud húfky vohnali do liberálneho ovčince. V Novej Vsi vo Spiši vydržovali už prvý liberálny jarmok. Justh a jeho strana stroja sa vykoreniť všetkých politikov katolíckych. Tomuto podujatiu liberálnych neodvisliakov najviacej tešia sa židia. Žilinszky sa vyhráza, že

začne náboženskú vojnu proti katolíkom. Vázsonyi politický divotvorný rabín pešťianskych židov organizuje, nové cirkevno politické boje. Socialdemokrati obližujú sa s 48-imi. Starý liberalizmus sedí nám zas na krkoch. Do úradov tisne sa v ohromnom počte židovstvo. Ubohý ľud preto nemôže prísť ku žiadnym pozemkom, bo mu pred jeho očami všetko do árendy bere židovstvo. ba ako to každý vie, čokoľvek je kde na predaj, všetko kupujú židia. Nemravnosť v krajine nikdy nedosiahla tak veľkého stupňa ako prítomne.

Kto a čo nám môže pomôcť v tejto hroznej biede krajinskej? Jedine kresťanská ľudová strana vie a chce v tomto na pomoci byť ľudu. Preto aj prísnou povinnosťou je každého verného katolíka, aby bezodkladne pripojil sa ku kresťanskej ľudovej strane a podporoval ju v jej prácach a bojoch.

Kto teraz nedrží s kresťanskou ľudovou stranou, ten nechce aby Uhorsko bolo kresťanské, tomu neležia na srdci dobrobyt a blaženosť ľudu.

Kresťanská ľudová strana nanajvyš potrebná je aj v budúcnosti.

Slobodu našej svätej viery len tak si môžeme zabezpečiť, keď máme v krajinskom sneme mohutnú katolícku stránku.

Zákony v záujme malých ľudí potrebné, krajinský snem len vtedy bude vynášať, keď tá ľud pošle vyslancov kresťanskej ľudovej strany.

Židovstvo, burza, veľký priemysel, vedecké triedy, neznabozi každého druhu budú mať svojich zastupiteľov v zákonodarstve. Nech teda do krajinského snemu zastupiteľov svojich pošle aj katolícky ľud!

Blížia sa voľby! Ľud náš samostatne rozhodnúť má nad svojim osudom. My katolíci pevne veríme a ufame, že každý viere svojej verne oddaný katolík hlasovať bude jedine na kandidáta kresťanskej ľudovej strany.

Karol Huszár.

Porada kresťanskej ľudovej strany stolice trenčianskej.

Kresťanská ľudová strana trenčianskej stolice 24. februára vydržovala poradu v Žiline. Porade predsedal praepošt-farár Demeter Gyur-

csánszky, ktorý po zahájení porady v prvom rade spomenul vodcu kresťanskej ľudovej strany grófa Ferdinanda *Zichy*-ho a navrhol, aby z porady ubezpečili ho o úplnej oddanosti a láske a toto na vedomie dali mu cestou telegrafickou. Porada návrh tento prijala jednohlasne a s všestranným oduševnením. Predseda porady navrhol ďalej, aby odstúpajúceho hlavného župana stolice dra Valera *Smialovszkyho*, ohľadom na to, že po celý čas jeho úradovania ku kresťanskej ľudovej strane choval sa vždy lojálne a korrektne, pozdravili cestou deputácie. Porada aj tento návrh prijala jednohlasne.

Porada na to označila stanovisko kresťanskej ľudovej strany stolice trenčianskej poťažne vymenovanej novej vlády a poverila spolu krajinského vyslanca dra Emila *Gyurissa*, aby z príležitosti inštalácie nového hlavného župana, poťažne novej vlády vysvetlil stanovisko kresťanskej ľudovej strany stolice ireňčianskej. Porada spolu aj tomu odhodlaniu sa dala výrazu, že pri nastávajúcich voľbách vrchnosťami páchané všetky nezákonnosti a prechmaty, aké ku príkladu stávaly sa pri voľbách roku 1896 — kresťanská ľudová strana snemová čo najodhodlanejšie odrazí a proti nim prísne zakročí.

V porade bola potom reč aj o kresťansko-sociálnych pohyboch, aké objavujú sa na území stolice trenčianskej.

Predseda porady osvedčil sa predovšetkým, že sa to len náhodou stalo, že táto porada vydržiava sa v ten istý deň a v tú istú hodinu, keď aj kresťanskí socialisti majú jejich shromaždenie, o tomto shromaždení on totiž nemal žiadnej vedomosti keď vydržiavanie ľudovej porady ohlásil.

Ku predmetom porady rečnili krajinskí vyslancovia: *Georg Szmrecsányi*, dr. *Emil Gyuriss*, *Alexander Ernst* a viacerí iní, po čom porada uzavrela, že počká aké stanovisko zaujmú kresťanskí socialisti, spolu aj vyslovená bola tá nádej, že strana kresťanských socialistov nedá sa použiť k bojom a nápadom proti kresťanskej ľudovej strane. Nakoľko by ale kresťanskí socialisti spoluúčinkovať mienili s ľudovou stranou s ochotou očakávajú sa poťažné návrhy.

Porada konečne zaoberala sa s menovaním kandidátov ku blížiacim sa voľbám, v osobnostach patričných kandidátov usniesla sa jedno-

hlasne a ku prevedeniu volieb vyvolila zvláštny výkonný výbor.

Na porade boli prítomní: *Demeter Gyurcsánszky* praepošt a farár ako predseda, *Ondrej Bereghy* farár, sekretár kresťanskej ľudovej strany trenčianskej, *Štefan Krautmann* farár, zápisník, krajinskí vyslancovia: *Ladislav Mednyánszky*, *Alexander Ernst*, *Emil Gyuriss*, *Georg Szmrecsányi*, *Ján Bartos* tajomník katolíckej Jednoty. Farári: *Vincenc Baross* farár (*Sztracsány*), *Štefan Kapallay* dekan-farár (*Ujtapolcza*), *Jozef Weber* dekan-farár (*Marikó*), *Alois Blazsek* dekan-farár (*Harmatos*), *Ignác Adámik* farár (*Várna*), *Ján Mihályfy* farár (*Viszala*), *Pavel Gyuricsik* farár (*Bella*), *Štefan Rényi* farár (*Hölak*), *Ján Czvincsek* (*Nagydivény*), *Michal Bélik* farár (*Baradnó*), *Štefan Micskó* farár (*Lednic*), *J. Horváth* farár (*Frivald*), *Štefan Jancsovics* farár (*Trencsénhosszúmező*), *Eduard Mayer* farár (*Felsővadas*), *Jozef Turcsek* dekan-farár (*Demény*), *Ján Brestyenzsky* (*Trencsénselmec*) kapláni *Štefan Szöllösi* (*Karásznó*), *J. Vlasti* (*Nagybittse*), dr. *Štefan Galló* (*Hölak*), *Karol Rédeky* (*Dombelve*), *Geyza Horváth* (*Máriatölgye*) *Alexander Rusz* (*Thurzófalva*), *J. Klatsko* (*Kolarovce*) a *Viktor Ballai* (*Hričov*) hlavní učítelia.

Nepřítomnosť svoju vymlúvili a odôvodnili: *Pavel Pálfi* dekan-farár (*Vágbeszterce*), *Ján Patrik* dekan-farár (*Hegyesmajtény*) a *Ondrej Pápay* dekan-farár (*Barosspósa*).

Kto sa teší Héderváryho vláde?

Porekadlo hovorí, že koho nemôžno poznať podľa seba, toho poznať možno podľa jeho kamarádov. Dľa tohoto porekadla dá sa poznať aj Héderváryho vláda a strana. Videli sme, že zatiaľ koalícia panovala, s jej vládou nijako neboli spokojní: starí liberáli, slobodnomurári, židia, socialdemokrati. Teraz, keď Héderváryho vláda nastúpila, kto sa jej teší, kto podporuje Héderváryho vládu? Tí, ktorí koalíciu nenávideli, teda: liberáli, slobodní murári, židia, socialdemokrati. Nuž, keby sme o Héderváryho vláde a jeho strane nič iného nevedeli len to, že za túto vládu telom i dušou bojujú: starí liberáli, slobodní murári, židia a socialdemokrati, nám kresťanom a katolíkom aj to je dostatočné, aby sme všemožným spôsobom bojovali proti Hé-

derváryho vláde a nemožnou ju učinili. Lebo čo sa liberálom, židom a jejich prívržencom ľúbi, to sa nám kresťanom nijako ľúbiť nemôže. Starí liberáli, židia, slobodní murári, socialdemokrati na tom pracujú, aby vlast našu z charakteru kresťanského docela vyzliekli; kresťanský ľud o vieru priviedli a ho v otroctve držali. My kresťania a katolíci to chceme, aby naša drahá vlast aj na budúce bola kresťanskou a nie židovskou krajinou, aby dovandrovanie polských židov stalo sa nemožným; aby stal sa koniec tomu otroctvu, jaké v krajine našej panovalo za časov starodávnej liberálnej strany. Skúmajme ale ešte obšírnej tie príčiny, ktoré v protikresťanských stranách spôsobily veľkú radosť nad vymenovaním Héderváryho vlády.

Keď roku 1905. pri všeobecných voľbách stará liberálna strana prepadla, po celej krajine obyvateľstvo cítilo nevyslovnú radosť nad touto porážkou. Toho domnenia sme boli, že ten mastný hrniec, z ktorého tí starí liberáli toľko mastných kusov vyberali, že sa konečne rozpadnul a žiaden drotár není v stave ho sdrótovať. Teraz ale čo vidíme? Vidíme, že tie liberálne mrtvoly, o ktorých sme mysleli, že na veky zanikly, teraz znovu z hrobov vstávajú, aby nielen žily, ale aby nad nami panovaly s pomocou židov; aby rozpadnutý mastný hrniec sdrotovaly a z neho papkali zas chutné lahôdky. A či nie je tak? Kto podpísal vyzvanie Tiszovo? Sami starodávni liberáli! Kto bol pri utvorení Héderváryho strany? Všetko takí ktorí na vidieku už vygazdovali krome zemanského mena nič iného už nemajú, ktorí za časov koalície vyhladnuli a až tak pachtia po mastných hrncoch.

Tešia sa Khuenovej vláde židia, lebo za časov koalície vlády také zákony a nariadenia počaly vychádzať, ktoré až veľmi súce byly k tomu, aby ostribaly tie židovské kridla. Zákala koalícia na vládu neprišla, židia takú dôchodkovú daň platili, jakú len sami chceli. Známe sú pády, kde židia od svojho kšeftu platili 30—40 korún a podľa pravdy mali platiť 300—400 korún, ba aj viacej. Ale pod koalíciou vydaný bol zákon, dľa ktorého roľnícka daň bola umenšená (tím sa malo chudobnému ľudu pomôcť), stranivá dôchodkovej dane ale ten nový zákon nariduje, že keď sa dôchodková daň má vyhodit, tajné knihy kšeftu financi majú právo preskú-

mať a tak dôchodkovú daň ustáliť. Nuž pravda že sa to židom nepáčilo! Lebo oni chcejú čím skorej zbohatnúť a od krajinských farchí všemožne sa oslobodiť. Ako aj teraz Héderváryho vláda nastúpila, židov prvá žiadosť bola, aby tento nový zákoo daňový do života uvedený nebol.

Alebo zakiaľ stará liberálna strana panovala, nebolo ani chýru ani slychu o tom, že by kresťanský človek, alebo daktorá obec boli dostali právo šenkovania trunkov. Keď preto z našej ľudovej strany jedon ablegát v krajinskom sneme financministrovi na oči vyhodil, že prečo len sami židia dostávajú právo šenkovania trunkov, tehdajší financminister Lukáč, ktorý je aj teraz financministrom, našemu ľudákovi posmešne odpovedal: že medzi židovskou a kresťanskou pálenkou žiadneho rozdielu není. Vy chudobní ľudia ale, ktorí to pálené požívate, najlepšie svedectvo by ste mohli vydať o tom, že financminister Lukács nemá pravdu, bo ten kresťanský trunk je aj lacnejší, aj lepší. Keď ale koalícia nastúpila, financministerstvo vydalo nariadenie, že kde ktorý žid má viacej licencii, aby sa mu odobraly a len jedna aby sa mu nechala a aby aj obciam dávali licencie. Na základe tohoto nariadenia v mnohých stolicach odobrali židom licencie tým úmyslom, aby tohoto práva kresťania účastní boli. Je pravda, že následkom falošných informácií stoličných úradníkov mnohé obce licencie nedostaly, tomu ale nebola na príčine koalická vláda.

Jakonáhle ale prišla Héderváryho vláda a v nej Lukács vymenovaný bol za financministra, o právo šenkovania pozbavení židia z celej krajiny húfom sa hrnúli do Budapešti a hurtomkrikom žiadajú, aby licencie spiatky dostali a není pochybnosti o tom, že jejich žiadostí vyslyšané budú, lebo veď dľa financministra Lukácsa, medzi židovským a kresťanským trunkom aj tak není rozdielu.

Keď koalícia nastúpila, hraničným žandárom prisne bolo nariadené, aby z Polska židov do krajiny nepúšťali, lebo že ich už aj tak dost máme. Terajšia vláda ale hovorí, že hateenie dovandrovania židov nijako nezrovnáva sa so slobodou!

Tešia sa Héderváryho vláde slobodní murári, lebo sú toho presvedčenia, že táto vláda — ktorá

neni nič iné, ako pokračovanie starej liberálnej strany — keď sa zmocní. pozbaví katolíkov o cirkevné majetky, všetky školy zoštátni, vyučovanie náboženstva v školách zakáže a katolíckych kňazov zo školy povyháňa práve tak, ako to liberáli vo Francúzsku s pomocou slobodných murárov už všetko aj previedli.

Konečne tesia sa Héderváryho vláde socialdemokrati, nielen preto, že je liberálna a tak protikresťanská, ale aj preto, lebo že vraj do života chce uviesť všeobecné tajné volebné právo. Či to ale neni najväčšia hlúposť od starých liberálov očakávať rozšírenie práva volebného? Kto ešte v živej pamäti má tie huncutstvá, ktoré starí liberáli ztvárili pri popisoch voličov a pri voľbách, ten len s polutovaním hľadá na tých, ktorí od terajšej zmrzačenej vlády očakávajú všeobecné volebné právo. Sľuby sa sľubujú a blázni sa radujú. Tieto dva pochopy: liberálistvo a rozšírenie práva ľudu, nikdy sa srovať nedajú.

Vieme už teda, kto sa teší Héderváryho vláde a tak keď vidíme, jako aj túto takrečenú vládu o tri zdechy podporujú starí liberáli, židia, slobodní murári a socialdemokrati, my kresťania-katolíci ani Héderváryho, ani jeho vládu podporovať nemôžeme, mesmieme! Hovorí sa, že liberáli mnoho millionov majú, aby voličov zakupovať mohli. Istá vec je, že sa najdú mnohí voličia, ktorí nie na všeobecné dobro, ale len na svoj zisk hľadieť badú a dajú sa zakúpiť pri voľbách, ako židovské telce. Kto ale je svedomitý človek a vidí, že pokus Héderváryho neni nič iného, ako z mŕtvých zkriesiť starých liberálov a tak na mlyn vođu hnať židom, ten nielen že na Héderváryho kandidáta hlasovať nebude, lež všemožným spôsobom pracovať, agitovať bude, aby ani iní naň nehlasovali. Jestli nepodari sa Héderváryho podujatie, máme úfnosť, že starých liberálov vtísneme zpiatky do hrobov, že židom krídla obstriháme a docielime to, aby našu krajinu v kresťanskom duchu kresťania riadili a spravovali, v čom nech nám Pán Boh pomáha!

Nech žije kresťanská ľudova strana!

Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan»-a!

Shromaždenia Jednoty Katolíckeho Ľudu.

Kto neni so mnou, ten je proti mne a kto neshromažďuje so mnou, ten rozptyľuje. Tieto slová Spasiteľa nielen prísne povážif, lež aj verne nasledovať má každý katolík najmä za terajšej doby. Katolícka Ľudová Jednota je tábor Krista Pána. Kto s týmto a v tomto tábore neni, ten je nielen proti nemu, lež spolu aj proti Kristu Pánu. Kto s Katolíckou Ľudovou Jednotou neshromažďuje, ten rozptyľuje. Kresťania katolíci, ktorí ste ešte neni v tábore Katolíckej Ľudovej Jednoty, neváhajte, neodkladajte, dajte sa čím skorej za členov zapísať a vydržiavajte shromaždenia, ako to najnovšie učinily nasledujúce obce:

Cseklész. Veriaci ľud dostavil sa 17. februára v značnom počte ku shromaždeniu, ktoré ako predseda peknou rečou zahájil miestny farár Julius Szörényi. Ján Bartos tajomník Jednoty zo strediska rečnil po tom o dosavadnom účinkovaní Jednoty. Za peknú prednášku poďakoval sa rečníkovi v mene ľudu vodca skupeniny Ján Szalay. Jednota má tu 60 členov.

Pozsonyivánka (Prešp stol.) V značnom počte prišli katolícki veriaci aj tu ku shromaždeniu 18. februára. Shromaždeniu predsedal a zahájil ho miestny farár Mikuláš Martiny. O cieľoch a organizácii Jednoty rečnili; tajomník zo strediska Ján Bartos a člen agitacionálneho výboru prešporskej stolice farár obce Boldogfa Matiaš Drevenyák. Za členov hneď na mieste zapísať dali sa viaceri veriaci.

Égyháza (Prešp stol.) Miestna organizácia Jednoty vydržiavala shromaždenie 18. februára popoludní. O dosiahlych veľkých úspechoch Jednoty rečnili: miestny farár Vilhelm Maszarik, tajomník zo strediska Jan Bartos a farár Matias Drevenyák. Jednota má tu 63 členov.

Vedrőd (Prešp. stol.) Veľké a nadvšetko očakávanie vydarené shromaždenie za prítomnosti početného ľudu z celého okolia vydržiavané tu bolo 19. februara predpoludním. Z inteligencie súčasťnili sa na shromaždení farári Franc Csambal, Matiaš Drevenyák, Ján Martin-kovics, kaplán Viktor Adamcsa, direktor pánstva Ernest Schwarzer, úradník pánstva Julius Lankota a všetci učítelia. Shromaždenie peknou re-

čou zahájil miestny farár Ján Martinkovics. Tajomník Jednoty Ján *Bartos* v dlhšej reči vysvetloval Jednotu a povzbudzoval prítomných ku spoludržaniu a podporovaniu katolíckej tlače. Kaplán Viktor Adamcsa rečnil o veľkej významnosti katolíckej jednoty. Shromaždenie zaključil farár Ján Martinkovich. Jednota má tu 114 členov.

Ďalšie shromaždenia vydržiavané boli v obciach: **Dusnok** (Pest), **Nagykozár** (Baranya), **Zenta** (Bács), **Hernádkércs** (Abauj), **Zámoly** (Fejér), **Salomvár** (Zala), **Panyidaróc** (stol. Nógrád).

K šárišskému národu!

«Pálenka a náš ľud.» Pod týmto názvom vydala veľmi užitočnú knižočku košická biskupská tlačiareň. Knižočka táto na 72 stranách, prostými, jednoduchými nehľadanými slovami jedná a poučuje o pálenke (alkohol, lieh, špiritus), jej pôvode, prirodzenosti, účinkovaní, zlých následkoch, s primeranými príkladmi. Z počiatku uvádza obyčajné predsudky, ako sú, že pálenka v zime hreje, v horúčosti chladí, posilňuje a smäd hasí. Tieto predsudky podvraca peknými prekvapujúcimi príkladmi, pri čom nepodvratne dokazuje, nakoľko je pálenka otravou tela a duše, ak smutné následky má na jednotlivcov, a spoločnosť, zvlášte na chudobu, nakoľko náchylný je ku chytľavým chorobám ten, ktorý pálenke je oddaný, ako náruživosť, zkaženosť a nemoce pálenke oddaných rodičov prechádzajú ešte aj na ich deti. Konečne opisuje nešťastie, veľkú biedu jednotlivých tried krajinského obyvateľstva, skrze pálenku zapríčinené a odporúča odvrátenie sa od každého druhu nápoja, alebo aspoň miernosť a striedivosť. Neznám poučlivejšej a zánímavejšej knižočky, ktorú bych mohol našemu ľudu odporúčať. Nemala by ona chýbať v žiadnom kresťanskom dome. Nadovšetko v tomto svätom čase postnom, kto túto knižočku číta, ako by sa modlil. Bolo by to ozaj pekne, keby v čas večerný v každej rodine otec nahlas z nej čítal a okolo neho stála a poslúchala ho celá rodina. Knižočku túto každý len s prospechom môže čítať, nápoju oddaný aby sa odvrátil, mierny ale aby bol ešte miernejší. Knižočka tá písaná je v šárišskom jazyku, úplne

ale rozumieť ju môže každý slovak. Cena tejto zriedkavej osožnej knižočky je veľmi lacná, bo na 72. stranách obnáša len 30 halierov. K dostaniu je v biskupskej tlačiarňi v Košiciach. Veriaci nech sa obrátia na svojich duchovných, ktorí im ju ochotne zaopatria.

—y—

POLITICKÉ CHYRY.

Z kresťanskej ľudovej strany snemovej.

K nastávajúcim voľbám chystajú sa všetky politické stránky. Nikto teda nesmie sa nad tým čudovať, že na pohyby, aké po všetkých stranách krajiny prevádzajú starí liberáli Khuenovi, liberáli justhovski, Kosuthovci, židovskí demokrati, socialdemokrati a iní, kresťanská ľudová strana snemová nedívá sa so založenými rukami. V stredu ľudovej strany panuje agilný život, pracuje sa vo dne v noci. Jestvujúce už organizácie ľudovej strany sa upevňujú a zariaďujú sa početne nové. Na viacerých miestach vidieku vydržiavané boli porady, na ktorých ľud súčastňoval sa v neočakávane veľkom počte.

Takéto porady boli: 17. februára v Rábe, kde stredisko zastupoval krajinský vyslanec dr. Alexander *Ernszt*. Vo volebnom okrese Pér dostal sa ľud vo veľkom počte ku poradám a za kresťanskú ľudovú stranu osvedčil sa s najväčšou oduševnenosťou.

Dňa 17. februára v Szombathelyi, 21. v Tate, 22. februára vydržiavané boli porady v Nagymártone. V poradách týchto predsedal Štefan *Rakovszky* a ľud všade osvedčoval sa za kresťanskú ľudovú stranu.

Krajinský vyslanec Georg *Szmrecsanyi* predsedal porade 21. februára v Levocsi vydržiavanej. Tu za kandidáta jednohlasne a s veľkým oduševnením vyhlásený bol dr. Michal *Dömötör*.

V Kőszegu bola veľká porada 23. februára. Stredisko zastupoval tu pápežský praelát, krajinský vyslanec Ján *Molnár* a za kandidáta vyhlásený bol jednohlasne gróf Béla *Scher-Thoss*.

Krajinský vyslanec Franc *Buzáth* 24. februára predsedal porade v Ipolyságu, kde početní voličia uzavreli jednohlasne, že za ablegátskeho kandidáta postaví jedine člena kresťanskej ľudovej strany snemovej.

V organizácii ľudu pokračuje kresťanská ľudová strana v tichosti bez hluku a kriku. Ľud shrňa sa všade okolo jej zástavy. A keď jej Boh pomôže a ľud ako veríme a úfame pevne pri nej vydrži, ona akiste zvíťazí, bo je čiste kresťanská a opravde ľudová.

BESEDNICA.

Obeta spovednej pečate.

Napísal: *Michal Gahér*, kaplán Orosházskeho.

(Pokračovaní.)

Montmoulin abbé pred súdom.

Eudia už ledva čakali na čas súdu. Keď tento deň svitol, už zavčas rána moc zvedavých čakalo pred súdnym domom. Početní pýtali dovolenie vstúpiť do súdnej siene. Nezadlho prišli sudcovia, štátny zástupca, fíškál obranca duchovného, prisažní a moc predvolaných svedkov.

Na rozkaz predsedu dvaja žandári predviedli farára Montmoulina.

Bladý, sklonenou hlavou, lež smele stúpil až na prostred siene; tu pozdvihol hlavu a poklonil sa pred sudcom. Vtedy spatril na stene visiaci kríž, na ktorý pohliadol s radosťou. Našiel toho, ktorý ho posilňovať a tešiť má v jeho úzkostach. Tak cítil, ako keby ho umučený Spasiteľ takto bol oslovil:

— Pod, vezmi kríž tvoj a nasleduj ma!

Mimovolne položil si pravicu na srdce a odpovedal:

— Ovšem Pane môj milý, ale popraj mi k tomu svojej milosti a buď mi na pomoci!

Mnohí čo to slyšali, kývali hlavou a hovorili:

— Jako môže byť tento kňaz tak veľký farizej!

Druhí zas držali ho za komedianta.

Predseda súdu zahájil súdne pojednávanie nasledujúcimi slovami:

— O hroznom zločine je tu reč, o tom totiž, že zavraždili a o peniaze olúpili jednu dobrotivú starúčku ženu, ktorú každý v uctivosti držal a čo je v tejto veci najhroznejšie: o zpáchaní tohoto zločinu v podozrení stojí tu prítomný miestny duchovný.

Po krátkej reči prisažní složili prisahu na to, že podľa svedomia budú súdiť.

Pisar súdu prečítal potom obžalobu tohoto obsahu:

— Tu prítomný Franc Montmoulin, San-Viktoarský farár dňa 20. februára roku 1888. súmyseľne zavraždil šesťdesiatpäťročnú Mariu Blanchard a odobral jej 12.000 frankov.

Duchovný pri slove *zavraždil* mimovolne ustrnul.

— Rozumeli ste tú obžalobu? — pýta sa farára predsedu.

Montmoulin na to smele a zredtedelne odpovedal:

— Áno rozumel — ja som nevinný!

Vtedy stal hore štátny zástupca a odôvodňoval žalobu. Prosil o odpustenie, že v tomto páde proti ta-

kému človeku musí hlas pozdvihnúť, ktorého jeho farníci v uctivosti by držali, keby sa on prv dobre bol držal, na seba nebol zabudnul a tento hrozný hriech nebol zpáchal. Farár Montmoulin patrí ku tým kňazom, ktorí tupia svoje rúcho a pekný stav svoj.

Priebeh tejto záležitosti a protokol o tom vás všetkých presvedčia, že len tento kňaz môže byť vrahom tej starej ženy.

Po reči štátneho zástupca predseda vypýtal sa duchovného všetky okolnosti:

— Povedzte mi, pán farár, jako to môže byť, že vaša reverenda na kolenách krvavá bola?

— Tomu je tá príčina — odpovedal farár — že keď sme v kláštore na mrtvolu trafili, ja som si vedľa nej na zem klakol a modlil som sa za jej dušné spasenie a ani som nezbadal, že v krvi kľačím.

Vtedy ozval sa fíškál a obranca obžalovaného Mounier:

— Reverenda duchovného svedčí práve o jeho nevinnosti, ponevác jako to odborní znaci jednohlasne dokázali, tie flaky pochádzaly od sadnutej krvi. A jestli by duchovný tento zločin skutočne bol zpáchal, aj ostatné čiastky reverendy byly by zakrvavené.

— Poznáte-li tento nôž? — pýtal sa ďalej predseda obžalovaného.

— Ovšem poznám — odvetil farár — to je môj nôž...

Tento nôž — hovorí predseda — práve sa vmestí do rany zavraždenej; k tomu je krvavý a podľa mienky odborných znalcov krv tá je ľudská. Je na ňom aj váš monogramm. Vražda pravdepodobne s týmto nožom bola zpáchaná.

— A jako sa to mohlo stať — pýtal sa ďalej predseda duchovného — že tento krvavý nôž našiel sa vo vašej kuchyni?

— Ináč nie len tak, že ho vrah ta zanišol, aby upodozrenie od seba odvrátil — povedal duchovný.

— Myslíte snád na istého človeka? — pýtal sa predseda.

— Nevie, že by som mal nepriateľov — odvetil farár. — Bez dostatočnej príčiny na nikoho nesmieme povedať volačo zlého.

Keď predseda a štátny zástupca obžalovanému predložili všeliaké otázky, prišiel rad na vypočúvanie svedkov. Tito boli:

Mešťanosta, obecný pisar, notár, ktorí svedčili to, čo sa v protokole nachádzalo. Taktiež vypočuli tú starúčku ženu, ktorá farára obsluhovala.

Vypočuli i tých profesorov, ktorí farára Montmoulina jako žiaka učili. Tito ho jednohlasne vychvalovali a držali za príkladného žiaka, v tom smysle vylosvili sa o ňom aj jeho spolužiaci. Professori semenišťa tiež len dobré mohli o ňom povedať: poznali ho všetci ako mravného, pobožného klerika a kňaza.

La Granzský farár i to povedal o ňom:

— Desiat rokov bol u nás ako kaplán a to môžem povedať o ňom, že bol veľmi pobožný a mimo-

riadne dobrého srdca ku chudobným a chorým. Ostatný halier, ostatnú košelu obetoval chudobným, tak že som ho viaceraz ostro napomenúl, aby si aspoň potrebné háby nerozdával. Nevie si to predstaviť, ako môžu takéhoto človeka držať za vraha a lúpežníka.

Nasledoval potom celý rad chudobných ľudí z La Granzu a San-Viktoáru, ktorí vypočítali všetky dobré skutky, ktoré im preukázal duchovný.

Tito svedkovia ale veľmi malý dôjem učinili na prisázných.

Za najväznejšiu výpoveď považovali to, čo proti ubohému farárovi povedal konduktor, ktorý videl Lózera ten istý večer sadnúť na rychlovlak — kdežto vražda stala sa na druhý deň ráno — ba čo viac, i na to sa dobre rozpamätal, že mu kartu presekol.

Toto svedectvo konduktor aj prisahou potvrdil. Keď teda Lózer, ktorého upodozrievali v ten istý večer odcestoval, na druhý deň ráno nemol byť v San-Viktoáru, on teda nemôže byť na žiadon pád vrahom. (To ale nezbadal konduktor, že Lózer hneď z vlaku dolu skočil.)

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNIK.

Chýry z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup spišský dr. Alexander *Párvy*, v svojom štvrtom obežnom liste odporúča svojim veriacim modlitebnú knižku: «Nábožné Vzdychy ku sv. Jozefovi», ako aj sošit: «Návod ku dobrej spovedi a deň prvého prijímania». Dostať ich u dekana-farára Jozefa Janda v obci Nyitrapereszlény. V tomže obežníku vypísaný je súbeh (konkurs) na štyri rímsko-katolícke učiteľské stanice.

Chýry z biskupstva košického. Cez svätý čas pôstný v kostoloch košických odbavujú sa pobožnosti v nasledujúcom poriadku: v biskupskom sídelnom chráme každý piatok popoludni maďarskú kázeň držal kapitulský kaplán Štefan *Cselényi* a každú nedeľu popoludni slovenskú kázeň drží tam kaplán Imrich *Varga*. V kláštore Uršulínok nemeckú kázeň má kaplán barón Julius *Jósika*. V kostole praemonštratských kňazov majú kázne professori: dr. Patrik *Stuhlmann*, dr. Ludvík *Kovács* a Anzelm *Hegedüs*. — Karol *Égly*, profesor praemonštratských kňazov 14. držal prednášku s názornými obrazmi o zemetresení. V miestnosti katolíckeho tovaryšského spolku bolo zároveň veľmi podarené predstavenie «Tátry». — Franc *Schöner* profesor tunajšej reálky 16. februára v katolíckom autonómnom kruhu držal peknú prednášku o duši a vznešenom povolaní ženského pohlavia. — Tunajší kresťan-

ský sociálny spolok 14. februára za predsedníctva biskupského ceremonára Barnabáša *Toszt*, vydržoval V. riadne ročné shromaždenie, z ktorého poslali holdujúci telegramm na arciknieža *Franca Ferdinanda*, ktorý s obratom odoslať dal telegrafične zvyčajnú milostivú odpoveď. — Arnold *Hoffmann*, profesor bohoslovnia v katolíckom čitateľnom kruhu 20. februára, prednášku s názornými obrazmi držal v Sedmohradsku. — Julius *Hankó*, novo vymenovaný farár obce Girincs, zaujal už svoju faru a prijali ho slávnostne nielen katolíci, lež aj inoveriaci.

Chýry zo Spiša. V Nemešanoch dňa 6. februára zhorely tri domy. — Katolícku faru mesta Somolnok obsiahol Franc Šáš, farár obce Szepesremete. — V Jablonce (Szepesalmás) dňa 10. februára zomrel po dlhom trápení 29-ročný Koloman Janesco, syn tamojšieho učiteľa. Nebohý bol učiteľom v obci Pelšöcz (stol. gemerská). — V Novej-Vsi dňa 14. februára zomrel v 75. roku života svojho Ján Teschler, biskupský hlavný horár na odpočinku. V ňom ztratili novoveský lekár Anton Teschler a Béla Teschler farár v Liptovskom Hrádku svojho otca. — Spišským nadžupanom má byť na miesto Geyzu Salamona, Arthur Vieland zemepán markušovský. — V Spišskom Podhradí dňa 17. februára zomrel tamojší mešťanosta dr. Andor Szilvássy. — V Novej Vsi dňa 15. februára v noci odobral si život pisár Jozef Jászai. Nešťastlivý človek, ktorý nemá viery! — Vo Vybornej služka Anna Gvošdják s úmyslom samovraždy vypila jednu fľašku tuhého špiritusa, následkom čoho aj zomrela. Smutné to mravy! — V Smeksi bolo do 23. januára 285 zimných hostí, v Tátralomnici do 10. februára 412 a v Tátraszélplaku do 6. februára 192. — V Kézmarku sa minulého roku 118 tisíc 793 litrov vína, 41 tisíc 208 hektolitrov špiritusu, 8580 litrov pálenky a 2174 litrov liköru, ale aj moc statku vysekali k jodeniu a síce 520 volov, 604 kráv, 1616 teliat, 1113 oviec, 102 baránkov a 1824 ošípaných. Radostné je to, že sa tam lanského roku minulo o mnoho tisíc litrov menej pálenky ako roku 1908. Z toho vidno, že už moc ľudí uznáva, že najškodlivejším a najšpatnejším nápojom je diabolská pálenka. — V haligovských lesoch našli jedného zdochnutého vlka, to bol zaiste ten, na ktorého pred pár týždňami v podolinských lesoch strieľali. — Ludoví voličia levočského okresu požiadať chcu dra Michala *Dömötöra*, aby u nich s programom kresťanskej ľudovej strany vystúpil. Keby si ho za ablegáta vyvolili, mali by v ňom obetivého zástupcu a neohrozeného bojovníka kresťanských zásad. Hor sa teda do práce. Prebudme sa už raz a volme si len verných prívržencov a vyznavačov kresťanských zásad. — Novoveský rezbár Repčík shotovil krásny hlavný oltár pre gňazdanský kostol. — Minulého týždňa mali sme už jarné počasie. Sňahu je len tam, kde záveje byly.

Chýry zo Sáriša. *Prešov*: Adalbert *Zaborovszky* praepošt, vicedekan a mestský farár cez niekoľko dní chorlavel, s pomocou božou ale ku všestrannej radosti už vyzdravel. — Matias *Uhlárik*, predseda kráľovského

súdu cieľom utvorenia patronážu ku ochrane takých, | utvorenie tohoto spolku sú pevné výhlady. — Jozef
 čo previnili sa proti zákona štátu a spoločenským a | *Földváry* tunajší katolícky učiteľ ktorý pre jeho blaho-

Zimný obraz hory.

pokutu za to už pretrpeli, k porade povolal popredné | nosné účinkovanie kroz ministra výučby vyznačený bol
 osobnosti mesta, mužského a ženského pohlavia. Na | titulom direktora a povýšením platu o 200 korún, od

velkej radosti nad tým neočakávaným vyznačením na srdce porazený zomrel nenadále. — Ponaváč spolok, svojim časom utvorený ku podpore vychovávaní koní nedávno prestal jestvovať, na odmenu za dochovávanie pekných koní urobil fundáciu 1000 korún. — Po jednotlivých miestach vystupujú nákazlivé nemoce, následkom čoho zatvorili viacej dedinských škôl. — *Szentkereszt* 14. februára odbavovaný tu bol po celom okolí chýrny odpust ku cti sv. Valenta. Slávnostnú kázeň držal farár obce Kapi, Valent *Bélafi* a hrubú sv. omšu slúžil tunajší rodák a farár zo Zborova Jozef *Vasskó*. Ku pobožnostiam dostavilo sa mnoho národu. Ku sv. sviatostiam pristúpilo 400—450 veriacich. — *Bardijov*: Pri nastávajúcich voľbách krajských Štefan *Zsembery* tunajší rodák a pravotár budapešťansky zamýšľa tu vystúpiť s programom kresťanskej ľudovej strany. Vrele ho odporúčame všetkým našim rodákom. — *Kisszeben*: Proti tunajšiemu vyslancovi Felixovi *Szinyei Merse* strojí sa vystúpiť vážny katolícky muž s programom kresťanskej ľudovej strany. Každý svedomitý katolík, rozumie sa hlasovať bude len na kandidáta kresťanskej ľudovej strany. — Dr. Achill *Baán*, oduševnený katolík a obetivý podporovateľ všetkých katolíckych pohybov, ako oddaný ľudák vystúpi zas v okrese Héthársskom. Katolícki voličia tohoto okresu zaiste do posledného hlasovať budú na tohoto zmužilého obranca Katolíckej viery. — *Zboró*: Proti zaslúženému vyslancovi dr. Michalovi *Artim*, ako kandidát nezákonnej vlády chystá sa vystúpiť kráľovský sudca, akýsik Imrich *Szepesházy*. No tento pán by sa v mesiačku istej mohol o ablegátstvo uchádzať, ako v našom okrese. Tu nemá zhoľa čo hľadať.

Pomoc pre chudobné vdovy a siroty priemyselníckych majstrov. Minister obchodu z úrokov jednej základiny desiatim vdovám a sirotám takých priemyselníckych majstrov, ktorí s prevádzaním svojho remesla striezlivým životom vynikali, ktorí ale za mladý zomreli udelí každej po 300 korún peňažnej podpory. Na tieto podpory prešporská obchodná a priemyselná komora vypísala súbeh a vyzýva tých, ktorí by sa o takúto podporu uchádzali chceli, aby svoje na ministra obchodu adresované prosby do 15. apríla poslali obchodnej komore do Prešporoku.

V záujme domáceho priemyslu. Cieľom vyvinutia domáceho priemyslu založený výbor stolice zvolenskej 11. februára pod predsedníctvom podžupana Mateja Répássyho mal zasadnutie, na ktorom bolo uzavreté, že výbor v Dobronivej a v Garamsegu založí spolok pre pletenie kosíkov. Zaujímavé je to, že na tomto zasadnutí oznámil člen výboru Ludvik Rosenauer ktorý nedávno bol v Kaire a tam objednal uňho za za jeden železničný vozeň takých košov, ktoré v zvolenskej stolici cestou domáceho priemyslu budú zhotovené.

Zpät z Ameriky. Na železničnú stanicu v Nagyvárade, ako odtiaľ oznamujú, na jednom vlaku prišlo 50 ľudí, aby ďalej cestovali do Sedmohradska, Tito lu-

dia sa vrátili domov z Ameriky, kde sa veľmi zklamali vo svojich nádejach. Tu doma pred svojim odchodom do Ameriky všetko čo mali popredali a potom sa vysťahovali do Ameriky, odkiaľ ich ale vrátili s tým, že je v Amerike aj tak veľa ľudí bez práce a tak že ich tam nepotrebujú. Nešťastníci na tej dlhej ceste strovnili všetky svoje peniaze a teraz namiesto peňazí doniesli si domov len biedu.

Zahrdúsil švagra. Sestru majetného gazduv obce Kőtegyán (stol. biharská) Gábora Ácsa vzal si za manželku istý Karol Ladányi, ktorý ale veľmi zle zachodil so svojou mladou ženou. Gábor Ács za toto dohovárať svojmu švagrovi, povadili sa a Ács Ladányiho zahrdúsil. Žandári vraha zatkli.

Pre domácu zvađu. Z Piešťan píšú, že sa tamojšie 38ročný gazda Ján Hrebuš obesil minulý týždeň. Príčinou tohoto skutku nešťastníka, ako sa povára, má byť údajne to, že sa so svojou manželkou pre jej, z prvého manželstva pochodiacie štyri dietky, častejšie hašteril. Ale toto není isté.

Rozvodnená rieka. Z Balassagyarmatu píšú, že sa tam rieka Ipoly vyliala z koryta a zaplavila lúky. Voda vnikla i do niekoľkých domov na ťaňach.

Ludožrúti v južnej Amerike. Z Buenos-Ayresu oznamujú, že v pohori ležiaceho kraju od Rio Negro na východ chytili jeden húf ludožrútov, ktorí v posledných štyroch rokoch 62 cestovateľov zavraždili. Telesné pozostatky týchto nešťastných obetí tiež našli.

Posúdený vysťahovalecký agent. Z Dolného Kubina píšú, že vysťahovaleckého agenta Mórica Donnera, ktorý v jednotlivých gazdovských domoch pod tou záminkou, že si hľadá ženu, ľud zvädzal ku vysťahovaniu sa do Ameriky, pohraničná polícia teraz posúdila na 30 dní do väzenia a na zaplatenie 400 korún peňažnej pokuty.

Hrali sa s dynamitovými patrónami. V Dortmunde tieto dni jeden krdel detí hral sa s dynamitovými patrónami, ktoré vybuchli. Viac než 12 detí bolo ranené. Že jako sa dostaly dynamitové patróny do rúk detí, nevedia.

Elektrinou popravený Uhor. Súdna stolica v Trentone, ako z New Yorku oznamujú, odsúdila na smrť Georga Vaša, rodom z obce Rečke (Stol. Heves), ktorý zavraždil v požehnanom stave nachodiacu sa manželku Franklina Farnacena, v Toledě však zavraždil svojho priateľa Horvátha. Vaša popravili v Trentone dňa 25. januára asice na elektrickej stolici. Odsúdeného človeka v posledných hodinách jeho života potešoval uhorský katolícky farár z Port-Amboya Franc Groz. Nešťastného človeka tu doma oplakáva jeho matka a dve opustené siroty.

Zemetrasenie. Z Rimu oznamujú, že minulý týždeň v Potenze zem sa štyrikrát prudko otriasla. Nalakané obyvateľstvo opustilo svoje byty. Škoda sa nestala. V meste Reggio di Calabria a v Messine tiež pocítili silné zemetrasenie, ktoré však žiadnu škodu nezaprčinilo.

HOSPODÁRSTVO.

Zamieňanie zrna na siatie.

K siatu potrebné zrno kupovať je vecou veľmi potrebnou a zameniť zemiaky na sadenie nevieme dostatočne odporúčať. Je dokázané, že zemiaky pri stálom pestovaní toho istého druhu, sa pomaly premeňujú, menšia, tratia na životnej sile a že vôbec vydávajú vždy menšiu úrodu. Zriedka ktorý druh, čo by z počiatku až do neba bol vychvalovaný, môže čo len za dvadsať rokov donášať dobrú úrodu. Okolnosť táto núti roľníka, aby občas pamätal na kúpenie nového druhu zemiakov, lebo len tak môže mať vždy uspokojujúcu úrodu. Podobne má sa to aj s obilím, ktoré po čase tiež donáša menšiu úrodu. Hlavne platí to pri ovse, ktorý je dobre zamieňať každý tretí rok a nakoľko len možno, vždy z chladnejšieho kraja, ako je náš.

Náležitú pozornosť treba venovať aj príprave zrna ku sejbe. Uspokojivú úrodu docielime predovšetkým siatím vyzrálého, vyvinutého a ťažkého zrna; ďalej potrebné je, aby siatie bolo čisté, bez smetí. Zrno k sejbe určené musí byť čerstvé; stará, na príklad dvoj- alebo trojročná pšenica zchádza o 5—7 dní neskôršie a redšie. Odporúča sa pšenicu k sejbe často meniť a síce voľme ju z takých okolí, v ktorých sa dobre darí.

Pranie pšenice k sejbe odporúča sa, ale lepšie je močenie a síce preto, aby sa na nej nalepené, puhy okom neviditeľné hubky snetové zničily, alebo aspoň odstránili. K močeniu odporúča sa nasledujúca miešatina: 1 kilogramm zelenej skalice do 200 litrov vody dostačí na 550 litrov pšenice. Pšenica musí ostať v močidle za 12—16 hodín. Zrná, na vrehu močidla plávajúce, tak aj smetí musia sa pozorne sobrať a môžu sa hydu hodiť. Močená pšenica má sa vysypať na plachtu, aby obschla, niekoľkokrát lopatou prehádzať a posypať popolom alebo jemne presiatou sádrou (gypsom).

DOPISY.

Beregfalu (Trenč. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Minulý týždeň som dostal do ruky ohromný červený papier, čili plakát. Čo to? Či vypukla srbská vojna, alebo sa blíži vlasatica Halleyho? Ani jedno ani druhé, lebo plakát má nápis: «Ctení spoluobčania!» Čítam ďalej a dľa starej zemanskej módy myslím na fringiu alebo fokoš a či valašku, veď hľa, chcú sa zo-

budíť! Kto, čo, kedy, jako, prečo sa chce zobudíť? Nuž my čačanskí občania — čítam ďalej. A dočítal som sa, že nechcú byť poslední. Páni moji, len sa ponáhľajte, aby vám volakto tie masné hrnce nepobral, nechoďte ale na slepo. Prijmite dobrú radu. Vy chcete, aby okres čačanský bol jedno srdce a jedna duša a chcete sa za ľud obetovať. Veľmi ľahko sa vyplní táto vaša žiadosť, keď sa postavíte pod zástavu dra Emila Gyuriss-a. On má dobré srdce a je dobrý katolík; on vám odpustí vaše previnenia a budeme spojení. Obetovavosť vašu ale taktó môžete dokázať:

Má naša obec Beregfalu, ináč Olešná dve pekné školy — má síce tri, ale v jednej sa učí — zo spomenutých troch škôl dve sú prázdne, zaiste preto, lebo ministerstvo výučby nemá čím platiť učiteľov. Složte teda páni moji tú summu, ktorú mienite obetovať na pálenie a na hnusnú kortešačku a pošlite ju ministerstvu výučby, aby do našich škôl, s veľkou ťažkosťou a len pri veľkom oduševňovaní nášho obľúbeného školského predsedu Geyzu Langa vystavených, učitelia poslaní byť mohli.

Tak zabijete dve muchy na jeden úder. Bude v Čači jeden tábor za dra Emila Gyurissa a nám dokážete vašu obetivavosť. Jestli ale radu túto neprijmete, nedáme vám naše plecia, aby ste sa driapali na nich ku masným hrncom.

Dobre hovoríte, že «čas reči sa minul, skutky žiadame». I my to isté chceme. Neideme za pijatikou, za peniazmi a rečičkami, lež dľa nášeho presvedčenia vyvolíme si toho, kto nám je známy a kto nás zastúpi. Len sa chyťte do práce, my tiež nebudeme lenošiť a celou Kysucou na nôtu: «Žalo dievča žalo trávu» ozývať sa musí nasledujúca pieseň:

Dvíhajú sa ostré hlasy,
Volajú nás na zápasy.
Či mám ísť, či doma spať
Alebo statne bojovať?
Bratia ruky si podáme,
Že my v boji vytrváme;
Lež nechceme liberála,
Nech ho zrazí jasná rana.
Náš ablegát je ľudomil,
Éljen dr. Gyuriss Emil!

Volíc.

Karkóc (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Bláznive fašiankové dni v Trakoviciach. Mnohí doista myslia, že do vina namočil som pero, keď som začal o fašiankoch písať. Čakajú, že im sdelím, jak verbuvala mládež, jak štrnkaly poháre v šenkoch a jako si blaženo vykrúcal fúze židák, keď po polnoci čítal peniaze, ktoré mu priniesol sprostý goj v týchto «slavných sviatkoch».

Mýlia sa ale, ktorí čakajú, že im o tomto budem písať. My Trakovičania už sme zanechali modlu Bachusovú, «zvliekli sme zo seba toho starého, pohanského človeka» a stali sme sa Iudia noví, ktorí keď sa aj zabávajú, v Kristu to činia. Zábava naša začala sa už v sobotu večer. Náš usilovný a s Iudom držiaci pán organista Alexander Urban, zariadil so školskými dieťkami peknú hru. Radosť bola sa dívať, na tie malúčke jak Iubežne scebotaly, spievaly a hrály. V nedeľu fašiankovú keď sme odbavili, čo Bohu svojmu každý katolík dať má, večer znovu sme išli do školy, kde mládenci znovu predstavovali hru, jako Daniel zničil modlu Bála. Tam sme videli faloš pohanských bohov, tam nám dokázala mládež naša, že nielen v kréme v dýme, v smrade sa môže človek zabaviť. A my ako múdri Iudia použili sme toto naučenie. Nehulákali sme, lež Bohu sme slúžili.

V pondelok a v utorok fašiankový mali sme pod vystavením prevelebne Sviatosti Oltárnej omšu svätú, pod ktorou oba dva dni dievčatá marianske, ba i druhé dievčatá, asi 65 ich bolo, ku sv. prijímaniu pristúpili. Po omši celé dva dni bola poklona, večer ale o pol siestej boly litanie, pod ktorými marianske dievčatá s horiacimi sviečkami v bielom rúchu oblečené a s korunkami panenstva ozdobené obstály oltár, trón to jejich ženicha, Ježiša Krista. Človek od radosti zaplakal musel, keď pozrel na milé trakovické dievky, ktoré s tými sviečkami jako hviezdy sa jasnily na tmavej oblohe sveta katolíckeho. Po litániach zas sme išli do školy, aby sme sa tešili na hre našej mládeže a našich malúčkových školákov.

Hľa, takto sme my Trakovičania odbavovali fašianky. A čo sme s tým obsiahli? To, že nebolo vidieť u nás ani jedného opilca. To, že krémy židov prázdne boly a Icikovci nehrabali tie katolícke groše, na ktoré oni bedlivejšie čakajú, jako kočka na myš striehne. Ozaj, človek musel sa im zasmiať, keď videl, jako kričia a vajkajú.

Jedon z nich jedného dňa veľkým krikom kohosi zo šenku vyhánal. Iud sa sbehol, aby videl čo sa robí. A hľa videli, že na krik žida kočka a pes vybehly zo šenku, židák ich metlou hnal, kričiac: «keď už hosťov nemám. ani vás nechcem krmieť!» Hej židáčku, židáčku, už si zle stojíš, keď ani psa ani kočky nevieš vychovať. No ale neboj sa. Keď ti trošku bruško oplaskne, keď už budeš «malomožným a nie «veľkomožným pán», potom ťa vdačne vyvezeme von z dediny, lebo vieš, my nemozeme vystáť špinu a neplechu v našej obci.

Toto som napísal, nie aby som pochválil Trakovičanov, lež aby som príklad dal Iudom druhých de-

din, jako sa majú zabávať bez toho, že by oni ochudobneli a chudli židia, ale aby bohatli a tlstli. Preto vy katolíci vstaňte hore zo spánku vašeho. Nedajte sa omámiť. Ale prosím i vás duchovní otcovia a učítelia Iudu našeho, starajte sa viac o ovečky vaše. Keď kňaz a učiteľ neide dopredu, jak máme čakať, aby Iud napredoval!

Buďte vodcovia Iudu, veď na to vás Boh poslal a keď vy pojdete napred, nebojte sa, Iud verný bude k vám! A kde je vernosť, tam je aj udatnosť a kde je udatnosť, tam je i víťazstvo. Pracujme teda a neochuňajme sa, lebo len s prácou doclelime, aby vyplnili sa slová:

«Kristus zvíťazil, Kristus panuje, Kristus rozkazuje!

Kňaz z Iudu.

* * *

Haslin (Šárišská stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom oblúbenom «Krestane».

Nemôžem sa zdržať, aby som o našej veľkej obci niečo nenapísal, čo sa u nás nedávno stalo. My začíname sa prebúdať z toho hriešného spánku, v ktorom sme doteraz sa nachádzali. Ku krestanskému povedomiu, ku krestanskému presvedčeniu začíname sa hlásiť už aj my tu v šárišskej stolici. Toho dôkazom je, že Katolícka Jednota má u nás 90 údov. Predtým panovala u nás taká zlá obyčaj, že vo fašianky cez tri dni hrala muzika, jedlo, pilo, tancovalo sa, naši mládenci pobili, ba aj nožami poštuchali sa mnohoro, slovom tak sme sa chovali, ako opravdoví pohani. Anjel strážca plakal nad nami a len náš Šulim sa radoval, bo jako sa predošlé roky chválil, cez tri dni fašiaokové 1000 (tisíc) korún utržil.

Vidiac túto zaslepenosť našu, náš horlivý duchovný otec Ondrej *Liktor*, aby nás od krémy a od fašiankových šialeností odtiahol, usporiadal trojdňovú pobožnosť. Ráno o 6. hodine bola sv. omša s vystavením prevelebnej Sviatosti Oltárnej. O 10. hodine bola kázeň a veľká sv. omša. Popoludní o 2. hodine odbavovaly sa nešpory a o 6. večer kázeň a litanie. Kázne držali: náš duchovný a Jozef *Kangyela*, duchovný z Hrabovca.

S veľkou radosťou sme poslúchali naučenia našich duchovných a po všetky tri dni ustavične sme navštívili vystavenú Sviatosť Oltárnu. Muziky nebolo a v kréme ani živej duše, náš žid krémár sa hneval a v pondelok fašiankový, vidiac že niet žiadneho rebachu, odcestoval do Prešova na jarmak a židovka v utorok

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhš
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kíspesť. Pri 3 škatulkách zasielka franko..

utiekla do Bardíjova, bo nemohla dívať sa na svoju prázdnu krému.

Také bohumilé fašianky mali sme toho roku, náš žid Šulim ale musel sa postiť, bo či to tak musí byť, aby celá obec chudobnela a jeden bohatnul? Či je to nie dobre, že tisíc korún nám v kešení ostalo, hlava nás nebolela, v chráme božom našli sme mnoho duševnej radosti a u Pána Boha získali sme si veľkej zásluhy.

Takto by sa mali fašianky odbavovať v každej farnosti.

* * *

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Kresťane».

Akýsi nákladnému vlaku podobný dopisovateľ písal v «Kresťane», aby človek prežúval, keď čo chce uverejniť; ja ale za to nemôžem, že nechcem prežúvať, že nechcem byť podobný prežúvajúcej hovädzej lichve, ja nerozmýšľam veľa, lež ľúbim od srdca k srdcu mluviť. Ktorá mucha nesadne na mäd, tej sa má podať ocot. Aj pán Ježiš chytil korbáč na kupováčov a predávačov. Dnes sú potrebné radikálne prostriedky a nie také jednanie, aby to každému milo bolo. Dnes treba oduševňovať a nie hatiť. Dnes treba mať smelosť a nie chúlťosť. Bez smelosti a práce neni sú koláče. Dá Pán Boh, že časom sa najde čím viacej zmužilých smelých a odhodlaných chlapov, ktorí ochotne zatnú do osieho hniezda. Škoda takých pánov zastávať, ktorí kážu v nedeľný čas na poli robiť. Lebo však skôr-neskôr itak príde mráz na takých. Lebo však bárs i pomaly, ale isto melú mlýny božie.

* * *

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Kresťane».

Srdečné vďaky vyslovujem nášmu horlivému pánu kaplánovi za to, že nám nechal poslať v dostatočnom počte modliacu knižku «Nábožné vzdychy ku sv. Jozefovi», ktorá vyšla zo znamenitého pera dra Jozefa Jandu, dekana nyitrapereszlénskeho. Naozaj, keď sv. Jozef zastáva a ochraňuje cirkev, prečo by nemohol

ochraňovať jednotlivých kresťanov poriadnych. Na marec je utešená pobožnosť v teje knižke ku sv. Jozefovi. Kto môže, kup si ju. Požehnávať budeš tú chvíľu, v ktorej si si ju zaopatril.

M. L.

* * *

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom milom «Kresťane».

S veľkou radosťou som čítal článok «Blíži sa mesiac marec.» Vysoko učený a vtipný vzdelanec musí byť ten kaplán, z ktorého pera ten článok vyšiel. Aj ja som si zadovážil tie «Nábožné vzdychy» a môžem povedať, že od tej doby zmenil som sa; smýšľam celkom tak, ako to moja viera žiada. Spomenutá knižka je hodná všetkej podpory a pozornosti. Kto chce k duševnému prospechu prekonať mesiac marec, musí si tu knižku zaopatril.

Z Trenčianska.

Michal L.

Rozmáry a žarty.

Prečo chcete svojmu synáčkovi len meno Či-riak dať?

— To je zriedkavý svätý, len málo ľuďom je patrónom a tak lepšie bude mať chrániť mojho syna.

*

Zo školy. O krave rozprával v škole pán učiteľ:

— No, teraz odpovedajte všetci: ktoré sú tie živnosti, ktoré od kravy dostaneme?

— Mlieko, smotánka, tvaroh a mäso — odpovedajú deti.

— A ešte čo? — pýta sa učiteľ — ešte dačo, čo ste nepovedali. Nikto nezná? A to predsa radi jete na chlieb namazané.

— Aha! — vykrikol radosťou jeden malý chlapec — už viem čo je to, nuž: lekvár!

Odkazy redakcie.

V. H. B. Dopisy prídu.

Alfnnsko. U Vás nič nového?

J. K. K. Stane sa dľa žiadosti.

S. P. N. B. Spomenuté v telegramme prišlo až v utorok večer. Podobné veci prosíme vždy rovno na nás posielaf.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provouzovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý po stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osuhu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Pripadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovrenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdalí je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad to ešte aj nie je sprostredkujúci, ale *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

Trpíte na rozličné neduhy? Trapia Vás lámka, pakostnica, bolenie hlavy a zubov? Prechladnul a priťahol ste si daakú chorobu prievanom? Oprobujte boľasti zastavujúci, liečivý, každého slabého posilňujúci Fellerov Elsa fluid. Ten skutočne pomáha a není pustá reklama. Tucot na prábu franko 5 korún. Lekárnik Feller Štubica, Kostolná ulica č. 18. (Záhreb. stol.)

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 26. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tiská K 28'20—29'20, stolnobelohradská K 27'70—29'10, peštianska K 28'10—29'10, banátska K 28'10—29'20. — *Raž*: prvotriedna K 18'65—18'75, druhotriedna K 19'20 do 19'30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14'10—14'20, druhotriedny K 13'80—14'00. — *Proso*: K —, do —. — *Ovos*: prvotriedny K 15'70—16'00, druhotriedny K 15'20—15'60. — *Kukurica*: K 12'20—12'40. *Repica*: K —.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	22'02	21'00	21'40	21'00	20'60	20'10	19'10
		č.	7	7½	8		
		K	17'20	14'80	7'60		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 5'80, hrubé K 6'00.

Strova: Fazuľa obyčajná biela K 22'00—21'00, azuľa strakavá K 16'00—15'00. — *Hrach*: nelúpaný, čistý K 30'00—31'00, lúpaný K 46'00—54'00. — *Šošovica*: čistá K 26'00—36'00. — *Konopné semä*: K 23'00 do 24'00. — *Mak*: K 55'00—57'00. — *Rasca* (kmín): Kor. 107'00—108'—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 180'00—181'00, vidiecka K 000'00—000'00.

Slanina: mestská 4-kusová K 153'00—154'00, 3-kusová K 156'00—157'00, vidiecka K — za 100 kilogr.

Datelinové semä: Červená datelina K 178'00 192'00, lucerna jasnozrná K — za 100 kg.

Lekvár: srbský K 40'00—bosenský K 44'00—46'00 po 50 kilogr.

Máte boľasti?

Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, bolenie zubov a hlavy? Prechladol ste alebo snád prievanom zapríčinil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len boľasti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobrý. Tucot na prábu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kostolná ulica č. 18. (Záhreb. stol.)

Slivy: bosenské (100 kusové) K —, srbské (100 kusové) K 22'50—23'00 po 50 kilogrammoch.

Spiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom 179'00 do 180'00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom: jeden barill 50'50—51'00.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 35'50, fiumánsky White Star (***) K 29'50 za 100 kilogr. s dom.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 6'50—7'00, žlté K 6'80—6'80 za 100 kilov.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 84'00 do 84'50, kockový K 86'50—86'50, zltý K 84'50—84'50 za 100 kilogr.

Vajcia: prima uhorské K 76—78, od Tisy K 7—4 75, sedmohradské K 74—75 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy krmené K 1'60—1'70 kilogr.; kurence k smaženiu a k pečeniu K 1'80—3'20, slepky na polievku K 3'30—4'30 za jeden pár.

Upozornenie!

Prosím, nepýtajte u kupca jednoducho na krátko „jeden pakel cigorie“, ale s označenou známkou

FRANCKOVU CIGORIU,

aby ste boli istá, že máte stálu, rovnú a najlepšiu jakosť tejto cigorie. — Pozorujte pritom na ochrannú známku a náš podpis, lebo naše pakle napodobňujú papierom podobnej farby.

Ochranná známka.

Jindřicha Francka synové

Pozvanie.

Gazdovský a úverkový spolok v Pobeďime dňa 13. marca roku 1910. popoludní o 4 hodine v miestnosťach katol. kruhu vydržia svoje

X. riadne valné shromazdenie,

na ktoré správa všetkých pánov účastinárov úctive povoláva.

Predmety:

1. Zpráva správy a predloha záverečných účtov, jako i súvahy roku 1909-ho.
 2. Zpráva dozorného výboru o preskúmaní záverečných účtov.
 3. Uzavretie straniva čistého zisku.
 4. Absolutórium správe a dozornému výboru udeliť sa majúce.
 5. Voľba novej správy na tri rokv. a nového dozorného výboru na jeden rok.
 6. Ponekudné návrhy.
- Pobeďim, 1. marca 1910. **Správa.**

Prečo každý hospodár, poľnou
robotou zaoberajúci sa človek
a aj priemysel'nik potrebuje

Brázay-ho Mentholliéh?

Ponevác: Brázay-ho Mentholliéh je opravde a nepodvratne spoľahlivý domáci prostriedok na ktorý každý má potrebu.

Ponevác: Brázay-ho Mentholliéh k udržaniu, zachráneniu zdravia, k zahateniu nemôc a k zastaveniu telesných bolastí najlepšie slúži a tak istotne a úžasne účinkuje, že ho mnohí za divotvorný prostriedok považujú.

V akejkoľvek nemoci len jednu prôbu treba urobiť s Brázay-ho Mentholliéhom a každý hneď lepšie bude sa cítiť.

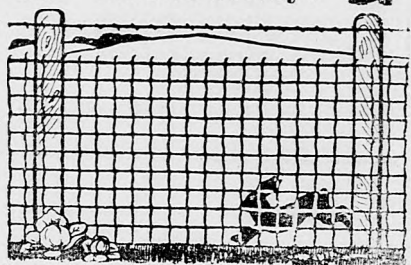
Cena jednej flašky na prôbu
40 halierov.

K dostaniu v každom sklepe a aj u dorábatela
pána Kolomana Brázayho
Budapest, postafiók 35.

Len Brázay-ho Mentholliéh treba pýtať a prijať,
bo len ten pomáha vo všetkých neuhoch.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočetné listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drôtu

nedos'iziteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drôtu. — Zabarviť netreba.
Cena štvorcovho metra od 30 hal. výšej.

K objednaníu u vylučného dorábatela:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drôtu

Budapest, VIII., Ťllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Umeleckékarty

V najfajnejšom bronz-striehornom vyhotovení v najrozličnejších mustrach.

6 kusov mat čierne ...	K	—,50
25 „ „ „ „ „	„	1,70
6 „ „ malované „	„	—,70
25 „ „ „ „ „	„	2,30
6 „ najfajn. čierne „	„	—,60
25 „ „ „ „ „	„	2,—
6 „ „ malované „	„	—,85
25 „ „ „ „ „	„	2,70

Odpredávačov prosíme žiadať si osobné offerty. Zasielanie stáva sa franko pri poprednom doposlaní peňazi skrze c. a. k. dvorného zasielca.

HANNS KONRAD
Brüx č. 1909 (Cechy).

Hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami zdarma a franko

Oznamy prijíma

administrácia

KRESTAN

Hľadáte

dobrý a spoľahlivý prameň zadováženia rozličných potrebných a osočných predmetov každého druhu, pýtajte sa na dopisničke bohato ilustrovaný hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami od c. a. k. dvorného zasielca

Hanns Konrad
Brüx č. 2136. (Cechy).

Rezbár a pozlatník.

Kto má potrebu na rezbárske nové práce, opravu starých a pozlátanie každého druhu, nech sa obráti na nižšie podpísaného rezbára, ktorý et. obeceostvu pri ľavných cenách k úplnému uspokojení ochotne poslúži.

JULIUS HRITZ

rezbár a pozlatník

Zsolna (Žilina) Trenč. stolica.

Najlepší český prameň k objednaníu.

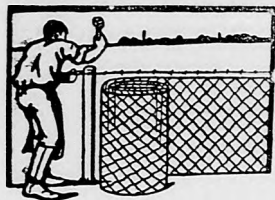

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, leďšie 2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; najfajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červého, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 118 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K.; polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K., 12 K., 14 K., 16 K.; podhlavky 3 K., 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovon lobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschenitz** číslo 826. Böhmerwald. Cenníky franko zdarma.

Plot z drôtu najlacnejší

k dostaniu je v dielni
Michala Stadler

na drotové pletivo, sitá a ploty
roku 1872. založenj.

Budapest, VI., Váci-körút 43.

Cenniky franko. Spofahlivá a chytrá výsluha.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelj Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje v mlatbe

s dvojm vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchejší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!

Bez strojníka lahko k vedeniu bár ktorým gázdóm aj medzi domámi slamou krytými.

Osobytá trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:

parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiní atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti

najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Brády-ho

žalúdkové kvapky

s ochrannou známkou

e. Mavj.

Panny Marie mariacellskej, ktoré ľud menuje žalúdkovými kvapkami mariacellskými, už od tridsať rokov takosozne pôsobia, že v každej domácnosti nevyhnutne sú potrebné. Kvapky tieto nedostiziteľne dobre účinkujú pri každého druhu zhubení žalúdka, proti záhe, neriadnej stolici, krčóm v žalúdku a v hlave, dáveníu, bezsnosti, bezkrvnosti a bladosti. K dostaniu sú v každej lekárni. Cena veľkej flašky K 1.40, malej fl. šky 80 h. 6 flašiek 5K, 3 duplované flašky za 4.50 K franko sa zasielajú. Objednať možno poštou a zasiela. K. Brády lekáreň k „Uhorskému Královi“ Viedeň, I., Fleischmarkt 2., Sklad 212. Pozorujeme na ochrannú známku s vyobrazením Panny Marie Cellanskej, na červené zaobalenie a na podpis pod obrazom.

Lacné české perie.

5 kilo : nové tmavé driapané kor 9.60, lepšie 12 kor.

Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor.

Biele ako snáh mäkké ak páper, driapané 30 kor. 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamenenie a nazpät prijatie je pod tou vynimkou dovolené jesti sa poštové úhrady vynahradiť. — Benedikt Sachsel, Lobes Nr. 135 (pošta Pilsen Cechy.)

Mnoho peňazí

uspori každý, kto pri potrebe rozličných užitočných článkov a príležitostných darov každého druhu, pýta si mój hlavný cenník s 3000 vyobrazeniami, ktorý zdarma a franko na žiadosť každému ochotne pošle c. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad
Brüx číslo 19 0. (Čechy.)

Zdarma

a franko dostane každý mój hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami rozličných potrebných a u žitočných článkov každého druhu; cenník tento na žiadosť bezodkladne posielam (c. a k. dvorný zásielca)

c. a k. dvorný zásielca
HANNUS KONRAD
Brüx č. 1914. (Šechy.)

Pozvanie.

Prievidzská hospodárska banka Účastinárska spoločnosť
dňa 12. marca o 10 hodine predpoludním vo svojej miestnosti

IV. ročné riadne valné shromaždenie

výdržia, na ktoré povolavaju sa s týmto všetci et. účastinári.

Predmety porady :

1. Zprava direkcie a dozorného výboru z roku 1909. — 2. Rozhodnutie nad výkazom obchodu, taktiež nad výkazom majetku a nad súvahou roku 1909. nad rozdelením 1909 ročného čistého výnosu v smysle 23. §. stanov; udenie oslobodenia 3. Volba členov správy. — 4. Predostrenie pripadných návrhov dľa 11. §-u stanov.

Správa.

Upozornenie :

V smysle 12. §-u stanov, et. účastinári len vtedy môžu nazívať hlasovacím právom, jestli svoje účastiny pred výdržianím valneho shromaždenia do pokladnice Spoločnosti siozia pri uznani.

Ročný oznam, jako tiež pôvodnú súvahu et. účastinári pozreť môžu v miestnosti Hospodárskej Banky.

Dlhuje	Účet zisku a ztraty	Požaduje	
	koruny	koruny	
Na vklad obrátené a v platené úroky	33054.56	Uroky a odmeny	69176.27
Uroky od reeskontu	6481.69		
Uroky rezervného zakladu	784.68		
Daň úroková od vkladov	3305.43		
Plafy	4742.—		
Dane a poplatky	3208.53		
Zavodu trovy a árendy	1819.22		
Odpis z hodnoty zariadenia	77.96		
Zisk	15702.20		
	69176.27		69176.27

V Prievidzi dňa 31. decembra 1909.

Moser Tivadar v. r. Bresztyenszky Kálmán v. r. Luprich János v. r. Wunder Lajos v. r.
predseda. vedúci direktor. pokladník. knihveduci.

Tento účet zisku a ztraty sme preskúmali s knihami porovnali a za dobre uznali.

Bossányi József Hayek Vince Perényi József Rohács Ferenc Trgyina József
dozorný člen. dozorný člen. predseda. dozorný člen. dozorný člen.

Majetok	Účet-Súvahy	Tarcha	
	koruny	koruny	
Hotovosť v pokladnici	41981.48	Účastinná istina	100000.—
Vekslóva torba	740166.56	Reservná základina	16300.68
Požičky hypotekarné	34 044.81	Vklady	856863.35
Dlžnici v bežnom účte	11844.48	Eskompt	136139.99
Žirovy účet	500.—	Deposity	3003.28
Naradie a zariadenie	750.—	Nezdvihnuté dividendy	293.—
		Dlžoba v daní od kapitalových urokov	1734.83
		Priechodne interesy	9250.—
		Zisk	15702.20
	1139287.33		1139287.33

V Prievidzi, dňa 31. decembra.

Moser Tivadar v. r. Bresztyenszky Kálmán v. r. Luprich Tamás v. r. Wunder Lajos v. r.
predseda. vedúci direktor. pokladník. knihveduci.

Tento účet súvahy sme preskúmali s inventármi a s knihami porovnali a za dobré uznali.

Bossányi József Hayek Vince Perényi József Rohács Ferenc Trgyina József
dozorný člen. dozorný člen. predseda. dozorný člen. dozorný člen.